

Існує чотири елементи, які ми не можемо обирати при народженні: матір, батька, братів і сестер та місце народження. Що ще? Пристрасть, яка мотивує нас. Окрім цього, все інше – зайве, наче декорації. Я знаю, що не всі погодяться.

Ми очікуємо побачити, що керувало ще ненародженим Крістіану Роналду. Хто заслуговує опинитися на перших сторінках: матір, сім'я або місце, де він народився? Про що слід писати найперше?

Мати Роналду – Долорес Авейру – як і раніше, живе поряд із Крістіану та піклується про його сина, ніби мати, а не бабуся. Це жінка, яка дозволила своєму 12-річному сину поїхати з дому, щоби йти за мрією – стати футболістом. Було боляче, але вона відпустила його в такому юному віці. Можливо, тому що це був найкращий варіант. Або єдиний. А може, через те, що з нею сталося щось подібне. Часто кажуть, що життєві уроки, чесноти та вади повторюються з покоління в покоління. Батько Долорес покинув її, хоча він зробив це по-іншому, без доброти, яку вона спакувала до валізи Роналду, коли той летів у Лісабон. У мене виникає враження, що якась невидима нитка пов'язує обидва досвіди.

У всякому разі, неможливо зрозуміти Роналду, не пізнавши життя Долорес.

Варто змалювати місце, де народилися Долорес і Крістіану, де вони виростили і звідки врешті-решт втекли. Нам треба переміститися у Фуншал.

[>>>](http://kniga.biz.ua)

Фуншал це...

Столиця португальського острова Мадейра, який знаходиться біля північно-західного узбережжя Африки.

Надзвичайно жвавий острів, наповнений духами померлих мешканців та теперішніх жителів, які доживають свої дні.

В'язниця без дверей.

Роздоріжжя.

Точка відліку.

Випадково відкрите місце.

Повернімося до епохи великих географічних відкриттів, на початок XV століття. Енріке Мореплавець – португальський інфант та перший герцог Візеу – вільно пересувався двором португальського короля. Енріке – син, брат і дядько монархів – мав очі з опущеними повіками, але рішучий голос, та вмів здобув монополію на вивчення африканського узбережжя. Він зібрав найкращих мореплавців і картографів у країні і, по суті, у тогочасному світі. Відправив їх відкривати нові землі на суднах з прямим вітрильним озброєнням, трьома щоглами та обмеженими ресурсами: астролібією, пісковим годинником та компасом. І більше нічим.

Вітри з африканського узбережжя були підступними і новими для молодих капітанів Жуана Гонсалвеша Зарку і Трістана Ваз Тейшейра, тому вони збилися зі шляху. Декілька днів не бачили жодних ознак землі. Та врешті помітили невеликий острів із золотими плясками, який назвали Порту-Санту. Позначивши острів на карті, мореплавці повернулися до Португалії, щоби повідомити про свої знахідки.

«Дякую, – сказав інфант Енріке. – Тепер поверніться і колонізуйте острів. Продовжуйте підкорювати нові горизонти».

Це був 1419 рік.

Повертаючись до місця, неподалік Порту-Санту на південь, дослідники побачили величезне скупчення хмар, яке будь-хто, хто

бував на Мадейрі, знав як особливість острова, разом з його крутими дорогами та вином.

Кожна морська миля в нерозвідані води була кроком у невідомість, відмовою від забобонів і страху. Їм довелося боротися з атлантичними хвилями і суворими погодними умовами, щоби дістатися з Порту-Санту до затоки Машіку, яка є воротами до Мадейри.

Мореплавці нарешті кинули якоря на найбільшому з чотирьох островів у вулканічному архіпелазі в 400 кілометрах від Канарських островів, розташованому на тій же широті, що і Касабланка у Марокко. Вони залишили на потім невеликі і безлюдні острови Дезерташ і Селваженш, які сьогодні є об'єктами Світової спадщини ЮНЕСКО.

Так було знайдено Мадейру.

Незабаром Енріке Мореплавець направив туди сім'ї, зокрема фермерів, з Алгарве, щоб колонізувати нові землі. Сьогодні там проживає майже 270 тисяч людей.

Португальська імперія офіційно розпалася 1975 року. Мадейра залишається слідом тієї золотой епохи, а також далеким родичем, якого Португалія намагається прийняти в сім'ю.

Я зупинився в Лісабоні під час першої поїздки до Фуншала. Пішов на вечерю з друзями в «Clube de Jornalistas» – місце, яке, можна було припустити, є ідеальним для інтелектуальних зустрічей та секретних переговорів. Але це не про Мадейру: «Люди Мадейри, – говорили нам, – не тільки мають дивний акцент, вони й самі дивні». Думаю, що ви чули про скандал, пов'язаний з педофілією, і про бідність, яка поглинає острів. Це незначна диктатура з лідером у країні, який найдовше за інших знаходиться при владі. Це не Португалія, це щось інше.

[>>>](http://kniga.biz.ua)

Туристичне місце?

«Для англіців нижчого класу», – сказав нам чоловік, продовжуючи добровільно ділитися такими подробицями, незважаючи на те, що він ніколи не бував на Мадейрі. За його словами, цього й не потрібно було.

Після посадки у крихітному аеропорту у Фуншалі я помітив, що статуя Жуана Зарку все ще стоїть у центрі міста, дивлячись на нащадків сімей з Алгарве, які шість століть тому колонізували острів щільних вулканічних порід. І, як виявили першопрохідці, нас зустріли низько розташовані хмари, до яких майже можна було доторкнутися, – повні та круглі, ніби з картини Джона Констебля.

У травні наприкінці чергового виснажливого футбольного сезону, під час свого візиту на Мадейру, я мав намір відпочити, а також поспілкуватися з людьми, пов'язаними з головним героєм моєї нової книжки. Я шукав гарний готель і автомобіль на прокат, не знаючи, наскільки великий потрібен двигун, щоб зручно їхати крутими дорогами під кутом більше 30 градусів.

Я повністю занурився в атмосферу Фуншала і вирушив шукати свої перші джерела інформації. Я провів інтерв'ю з деякими відомими місцевими журналістами, які змалювали неочікуваний образ Роналду. За їхніми словами, він здавався відчуженим та стриманим, коли повертався до Фуншала, забув Мадейру і мало цікавився усім, що залишив позаду. Це нагадало мені те, що казали про «The Beatles» у Ліверпулі: жителі Ліверпуля ображені, що Джон, Рінго, Джордж та Пол ніколи не відчували вдячності до міста, в якому вони народилися.

Було дещо більше: Роналду почав займатися бізнесом з деякими дуже заможними людьми, які намагалися скористатися ним, просячи грошей та недотримуючись даних обіцянок. Між тим, мені сказали, що в Крістіану були дуже дружні стосунки з владною верхівкою острова. Це був один із гарантованих способів стежити за островом.

Додамо контексту. Колишній президент автономного регіону Мадейра Альберто Жоао Жардім був 37 років при владі, перш ніж зібрався у відставку в січні 2015 року. Чудовий політик, благодійник та лідер для одних, ідеальний представник політичної еліти – для інших. Під час своєї прощальної промови до журналістів, вийшовши з офісу, він сказав: «Я не планував нікому шкодити, але, якщо хтось несправедливий до мене, вони заплатять за це».

Жардім, якого оточували компаньйони з більшою владою, ніж розумом, був людиною, з якою доводилося залишатися в хороших стосунках.

Якщо швидко кинути оком, то можна виділити два типи жителів Мадейри. Такі, як Жардім, для яких Мадейра – це світ, і такі, як Зарко – батько-засновник, який перестав завоювати нові світи, маючи будинок на острові. Справа в тому, що немає жодного жителя Мадейри, який по-справжньому покидає острів...

Перші поселенці обробляли землю, і навіть сьогодні сільське господарство є найбільшою економічною діяльністю на острові. Однак родило багато поганих врожаїв. До того ж землю треба було розділити, щоб впоратися із кількістю жителів, що постійно зростала, – це зробило проживання значно складнішим. Людям довелося емігрувати, хоча більшість з них робили це з надією коли-небудь повернутися.

Крихітний острів на перехресті Європи, Америки та Африки – великих континентів, які манили до себе. Саме тому значні громади жителів Мадейри вирости в таких місцях, як Південна Африка та Венесуела, і більшість з них швидко ставали провідними спеціалістами у своїх професіях невдовзі після прибуття на нові території: будівельники, працівники фабрик, адвокати або власники готелів та ресторанів. Немає сенсу залишати батьківщину, хіба що для підкорення решти світу. Сьогодні 750 тисяч самопроголошених жителів Мадейри, які розбрелися по всьому світу, люблять похвалитися своїм походженням. Чи не нагадує це вам Роналду?

[Купити книгу на сайті knpa.biz.ua >>>](http://knpa.biz.ua)

У цій першій подорожі на батьківщину Крістіану я мав час поблукати навколо того місця, де він народився, скромного Квінта до Фалькао, вбудованого у схил гори і обмеженого двома крутими дорогами. Просте житло, одяг, який сушиться за вікнами, єдиний магазин і бар із пластмасовим дахом і терасою, розташовані на блоці з нерівним цементам. Дім Крістіану був зруйнований менш ніж 10 років тому задля будівництва більшої кількості будинків для органів місцевого самоврядування.

Гранти Європейського Союзу дають змогу поліпшити добробут у цьому районі, але острів фактично плаває в морі економічної нерівності, хоча уряд автономії хоче приховати це. Влада говорить, що лише близько 2% живуть у бідності, намагаючись захистити туризм, поки благодійна організація «União das IPSS» визначає цей показник у 20%. Поширене безробіття, а державні пільги охоплюють не усіх. Більше 28 тисяч громадян повинні покладатися на владу, щоб отримати субсидовані продукти харчування.

Тим часом частка дуже багатих людей становить 10% населення.

Початок нового століття призвів до цікавих змін. Мадейра була тісно пов'язана з Великою Британією ще з XVII століття, коли стала портом-пристановищем для британських торговців під час довгих трансатлантичних подорожей. Британські солдати навіть окупували Мадейру кілька разів під час наполеонівських воєн, щоб не дозволити французам колонізувати острів. Деякі вирішили відкрити магазини на острові, щоб почати розвивати ферми та торгівлю вином.

У вікторіанську епоху жінки з явно британськими прізвищами, як-от Бленді та Лейкок, проводили ранки, поливаючи вина Мадейри, а після обіду смакували чай у вітальнях своїх розкішних маєтків.

Друга світова війна означала початок кінця британського впливу та стратегічної важливості порту. Нові покоління, що зіткнулися з економічним спадом, продавали резиденції, які століттями були

домівками їхніх сімей, та поверталися до Великої Британії. На острові залишилися заледве 200 британських громадян, але ідея, що британський спосіб життя завидний та найкращий, побуває серед мешканців Мадейри, та й загалом португальців, і сьогодні.

Отже, через три століття британського правління колоніальний стиль замінило нове покоління бізнесменів. Вони були нащадками португальських емігрантів, які заробили свої гроші в Південній Африці чи Венесуелі. Ця група людей, як-от сім'ї Пестанас, Рокес, Берардос, повернулася, щоб об'єднати свої багатства і почати поліпшувати інфраструктуру острова та стабілізувати хитку економіку.

З вершин пагорба, де розташований мій готель, можна побачити вражаючі резиденції, а також хатини, зведені в щілинах гір, наполовину добудовані будинки на сухому пустищі та сміття надворі.

І багато втомлених людей похилого віку, які безцінно блукають вулицями.

В останній день мого перебування я зіткнувся з Рікардо Сантосом, сином президента ФК «Андоринья» — першого клубу Крістіану. Вони одного віку, обидва були членами однієї команди, як у клубі, так і у вуличних іграх. Вони були близькими друзями. Але зі сором'язливим виглядом він наполягав, що та частина його життя зараз мало для нього значить.

Дорогою в аеропорт я зателефонував Фернандо Еджідіо — відомому соціологу, який живе у Фуншалі. Він відмовився говорити про Роналду. І не лише він.

Я помітив, що багато жителів Мадейри відчувають надмірну повагу до гравця. Звичайно, заздрість супроводжує його досягнення,

[Купити книгу на сайті kniga.biz.ua >>>](http://kniga.biz.ua)